

Svenska Dagbladet 29. aug. 1930.

Andrées sista läger påträffat av norsk arktisk expedition. De omkommas stoft på hemväg.

Lägerplatsen på Vitön öster om Spetsbergen har varit infrusen i is.

Andrées lik var rätt väl bevarat.

Andrées dagbok och loggbok återfunna.

Polarhjältarna hem till Sverige med örlogsman?

Ordnat läger. André överlevde de andra?

Fränkel.

Redan på fredagen började man i vissa kretsar att diskutera på vad sätt Andrées och hans mäns jordiska kvarlevor skola föras till fädernejorden. Några beslut ha naturligtvis icke fattats, men det är väl sannolikt, att ett svenskt pansarfartyg kommer att hämta dem.

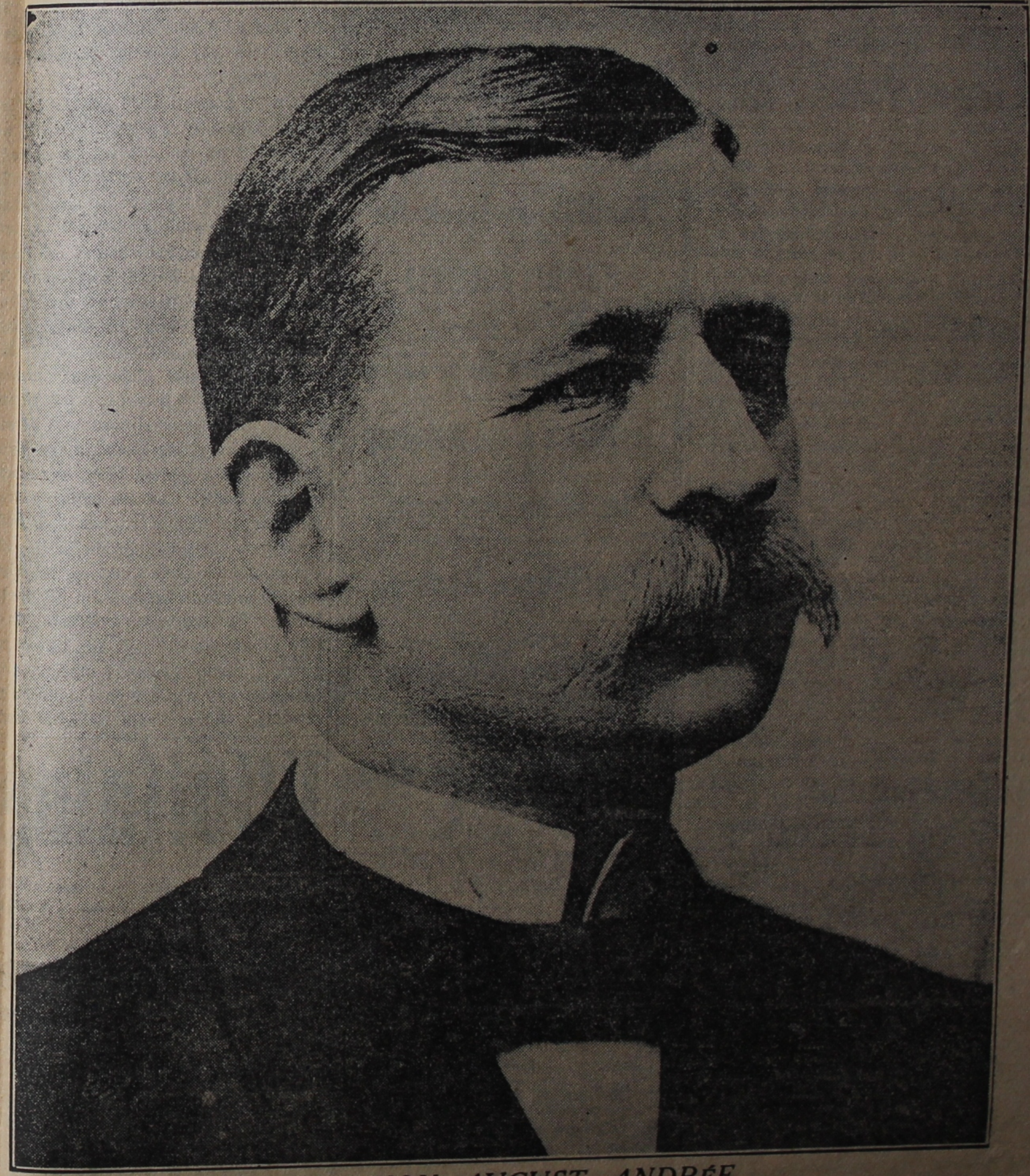
Svenska Dagbladet hade på fredagen ett samtal i frågan med t. f. chefen för försvarsdepartementet statsrådet Hansén.

— Regeringens första åtgärd i denna sak blir givetvis, förklara statsrådet, att så snart som möjligt inhämta närmare upplysningar om fynden. Så snart dessa erhållits kommer regeringen att upplaga frågan om hemförandet och på vad sätt detta lämpligen bör ske.

prejad av några man från "Bratvaag av omsorgsfullt. Så småningom hittade Aalesund", som utsänts av Norges man en båt med en släde under och ett

Strindberg.

SALOMON AUGUST ANDRÉE.

...ndet på Vita ön.

Fränkel.

TROMSÖ, fredag. En norsk arktisk expedition har påträffat Andréés sista läger på Vitön öster om Spetsbergen samt tagit ombord utrustningen och även lik, däribland Andréés, som är väl bevarat.

Fångstfartyget Terningen av Tromsö, skeppare Gustaf Jensen, inkom i förmiddags till Tromsö från en fångsttur vid Frans Josefs land. Skeppare Jensen berättar, att han fredagen den 8 augusti, då han med sin båt låg vid Viktoriaön mellan Spetsbergen och Frans Josefs land, kl. 10 på dagen blev

Redan på fredagen började man i vissa kretsar att diskutera på vad sätt Andréés och hans mäns jordiska kvarlevor skola föras till fädernejorden. Några beslut ha naturligtvis icke fattats, men det är väl sannolikt, att ett svenskt pansarfartyg kommer att hämta dem.

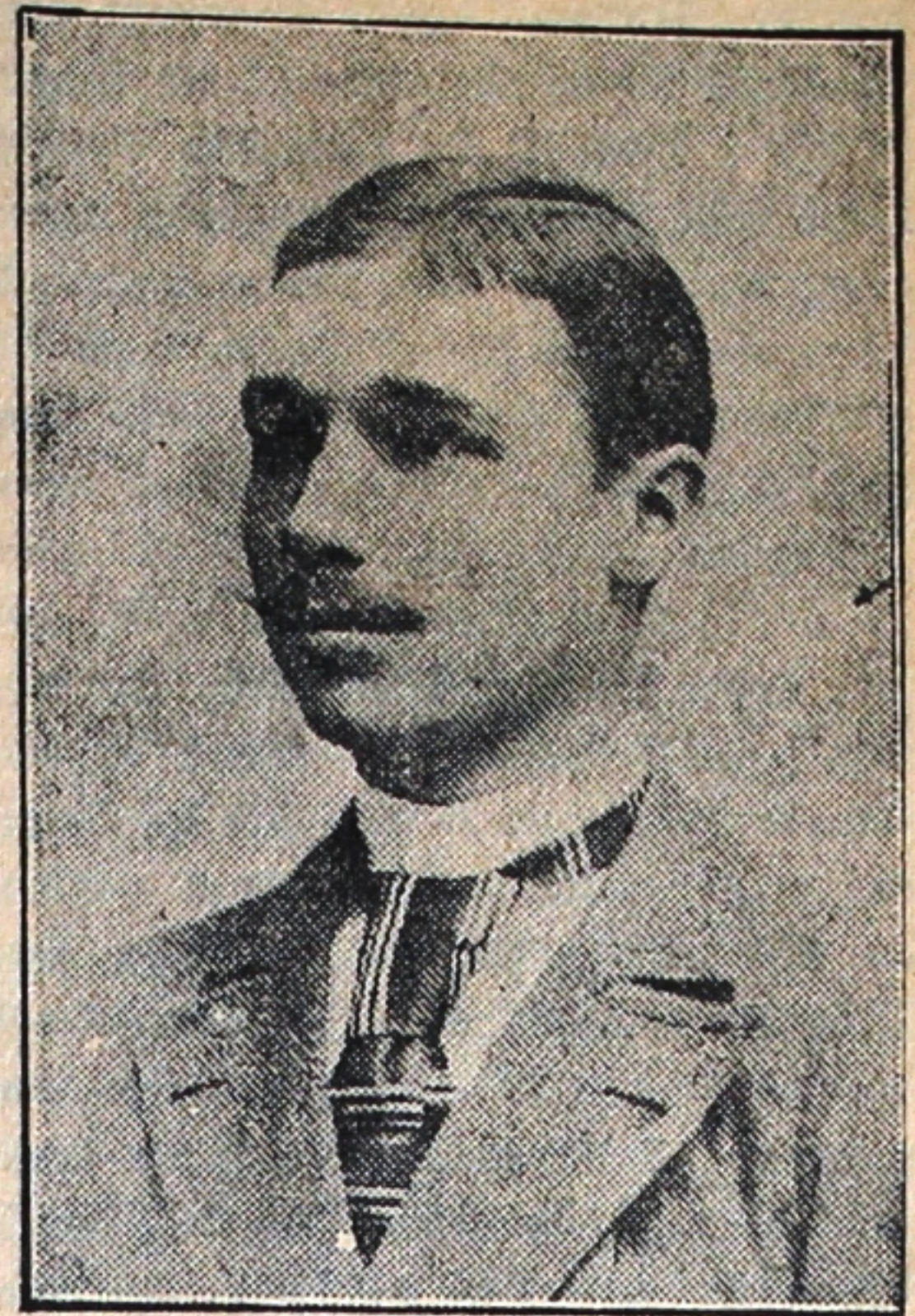
Svenska Dagbladet hade på fredagen ett samtal i frågan med t. f. chefen för försvarsdepartementet statsrådet Hansén.

— Regeringens första åtgärd i denna sak blir givetvis, förklarade statsrådet, att så snart som möjligt inhämta närmare upplysningar om fynden. Så snart dessa erhållits kommer regeringen att upptaga frågan om hemförandet och på vad sätt detta lämpligen bör ske.

prejad av några man från "Bratvaag av Aalesund", som utsänts av Norges Spetsbergs- och ishavundersökning med den norske geologen dr Gunnar Horn som ledare.

— Jag sammanträffade med dr Horn, säger skepparen, och han omtalade, att expeditionen närmast kom från Vitön, därifrån den avgått den 6 augusti. Man hade varit i land på ön på sydvästsidan. Omkring 150 meter från stranden i lä av ett fjäll hittade expeditionen polarforskaren Andréés lägerplats. Man fann först en del kokkärl, som satte männen på spåret. Man blev genast på det klara med att man påträffat en lägerplats och började undersöka terrängen mycket

omsorgsfullt. Så småningom hittade man en båt med en släde under och ett stycke längre fram ännu en släde. Båten var fylld med is, och möjligt är, att det i isen finns kvarlevor av en människa. Likaledes hittade man en observationsbok, instrument och andra föremål, som voro märkta "Andréés polarexpedition 1896". Blott några meter från båten låg Andréé fullt påklädd infrusen i isen med en del saker, tillhörande utrustningen, bredvid sig. Det var ett tunt islager över honom. Liket var mycket gott bevarat. I Andréés ena ficka hittades en dagbok samt en stegräknare. På den sistnämnda var Andréés namn ingraverat.

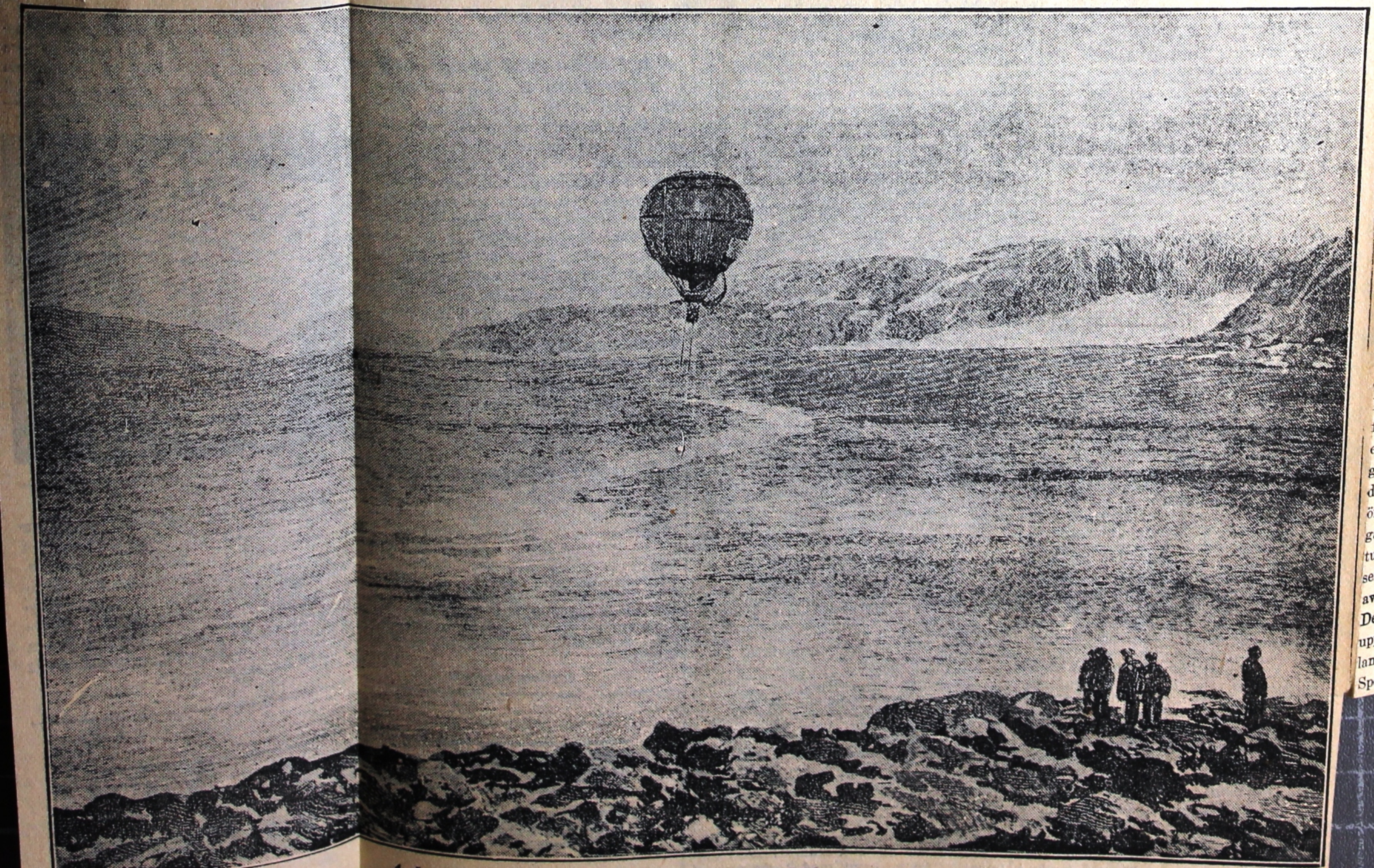

Strindberg.

Lägret hade delvis härjats av isbjörnar, men det var dock åtskilligt, som låg tämligen orört, däribland Andréés lik. Man kunde förstå, att Andréé hade levat längst. Ett stycke från hans lik låg liket av en annan expeditionsdeltagare i en klippskreva mellan några stora stenblock. Även detta lik var någorlunda väl bevarat, men det var dock omöjligt för den norska expeditionen att identifiera det.

Dr Horn förklarade, att mycket av expeditionens utstyrsel låg begravt under

(Forts. på sid. tio.)

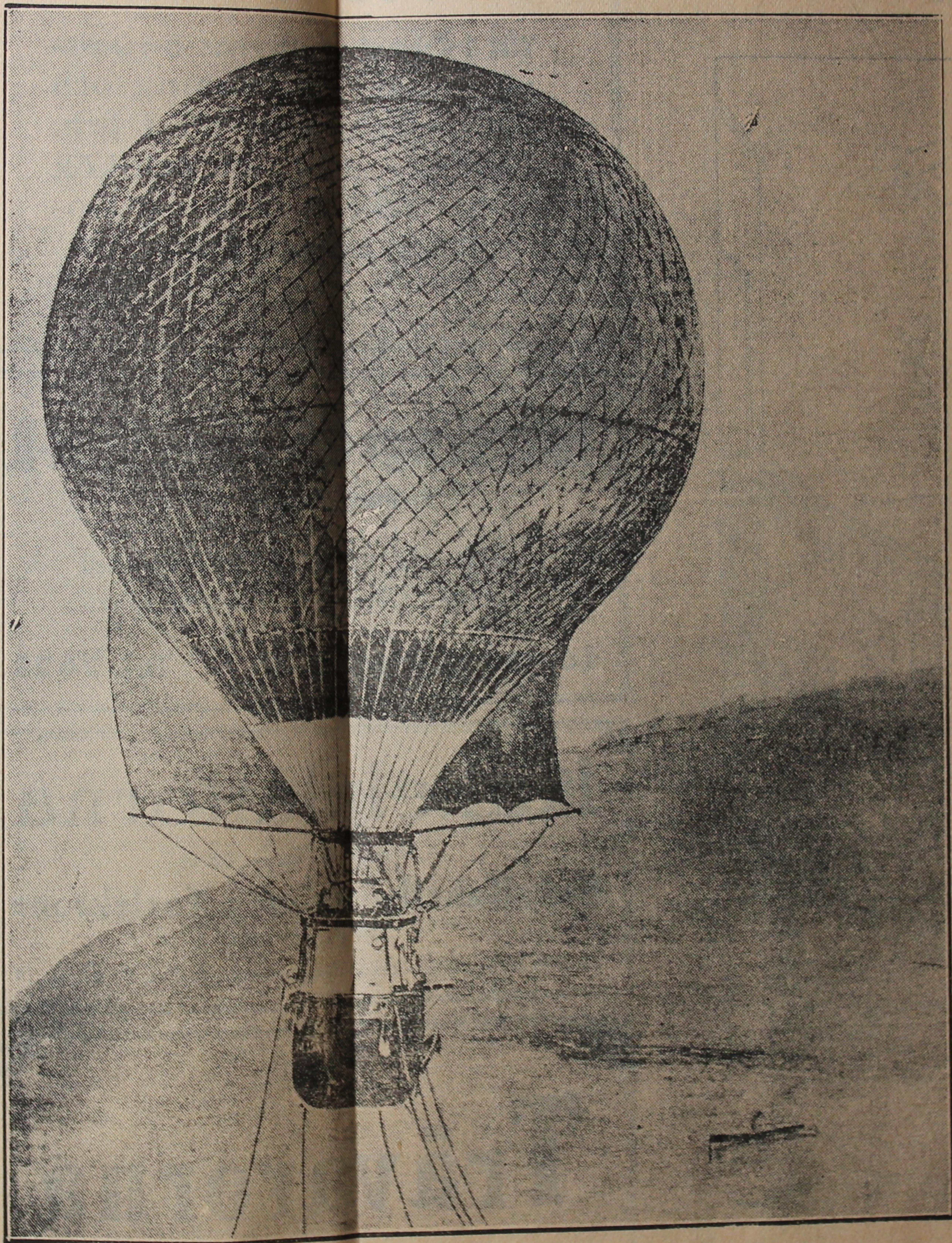

Andréés lik i den sista bilden tagen från Danskö

SVENSKA DA
Andrées sista läger funnet.

(Forts. från sid. 3.)

"Örnen" på väg mot okända öden.

isen, varför uppgrävningen var förenad med stora svårigheter. Allt fördes ombord på "Bratvaag", som alltjämt kvarligger uppe vid Frans Josefs land. Meningen är dock, att fartyget skall avgå därifrån till hemlandet i slutet av augusti, och det väntas åter till Tromsø omkring den 10 september.

— Det var den 8 augusti vi mötte fartyget Bratvaag borta vid Viktoriaön, säger skepparen Gustaf Jensen på fångstfartyget Terningen av Tromsø. "Bratvaag" prejade oss, och då jag gick ombord, berättade dr Horn om sitt fynd. Det var utmärkta isförhållanden, och man gick i land för att företaga geologiska undersökningar och mätningar. Man fann då de tidigare omtalade kokkärlen, och vid närmare undersökningar påträffade man Andréés lägerplats.

— Hur kan det förklaras, att man först nu har funnit Andréés lägerplats?

— Det kan förefalla märkvärdigt, svarar skepparen, ty sydvästsidan är den enda plats, där man kan gå i land. Orsaken till att man just i år funnit lägerplatsen är emellertid den väldiga is-smältningen. Så långt man kunde se mot norr, rädde tjocka, och isflaken långs med landet smälte på några få dagar. Hela tiden vi drevo fångst där uppe var det regn och dimma, och särskilt dimman tar hårt på isen. En sådan ismältning som i år kunna fångstmännen icke erinra sig ha varit med om.

Endast fjorton dagar innan "Bratvaag" var vid Vitön, var en annan expedition från Tromsø i land där, men den såg icke till några spår av Andréés expedition. Andréé har också legat djupt nere i isen under hela denna tid, och har först omkring den 1 augusti kommit fram i dagen. Därför var också hans lik väl bevarat.

Hela Andrééexpeditionens utrustning hade tagits med på "Bratvaag", och på däck lågo de två slädarna, en segelduksbåt, en harpun, tre gevär, ett primuskök, en hel del kokkärl, och många olika småsaker, däribland också metkrokar. Dessutom hade man med två instrumentlådor, som ännu icke voro fria från is.

Andrééexpeditionen gjorde i det hela intryck av att vara utrustad med mycken skicklighet och insikt om vad som kräves vid en övervintringsexpedition.

I en trälår hade man lagt Andréés lik tillsammans med en annan av expeditionens deltagare. Andréé var helt oförändrad. Det andra liket var däremot något medtaget.

Segelduksbåten var ännu icke helt fri från isen, men dr Horn framhöll, att han var övertygad om att det tredje liket låg vid fyndplatsen. En hel del benstumpar tydde därpå.

— Tror ni, att ballongen strukit med på Vitön?

— Nej, det kan det aldrig vara tal om. Själva lägerplatsen var ordnad på ett omsorgsfullt sätt och angav tyd-

Sannolikt att dagboken kan läsas.

KNUD RASMUSSEN OM DET MÄRKLIGA FYNDET.

Möjligt att expeditionen vandrat lång väg på isen.

(Från vår Köpenhamnskorrespondent.)

KÖPENHAMN, fredag. Den danske polarforskaren Knud Rasmussen uttalar för eder korrespondent, att de dagböcker, som påträffats i isen på Vita ön, efter en lämplig behandling skola komma att bli läsbara. Knud Rasmussen framhåller, att han på den andra Thuleexpeditionen i depåer, som utlagts av Lockwoodexpeditionen påträffat brev, där skriften var lika tydlig, som då breven blivit lagda där på 1880-talet.

Knud Rasmussen anmärker, att det icke är säkert, att Andréé och hans kamrater ha landat på den plats, där man funnit deras lik. De kunna mycket väl ha gått ned på isen och hava tillryggalagt en längre sträcka till fots. Detta stämmer med vad som meddelats från Stockholm, nämligen att en släde blivit påträffad icke långt från det ställe, där man funnit liken och dagböckerna.

ligt, att männen kommit dit antingen roende eller gående över isen. Sannolikt är för övrigt, att de kommit gående. Deras skodon voro åtskilligt medtagna. Man fann inga rester av ballongen och ej heller något tält eller någon hydda. Expeditionen har antagligen rätt sig en provisorisk bostad med användande av båten och slädarna. Några proviantrester funnos icke. Nära en av slädarna låg skelettet av en björn. Denne hade de antagligen levat av, tills de dukt under av köld och frost. De hade sannolikt levat hela vintern på ön.

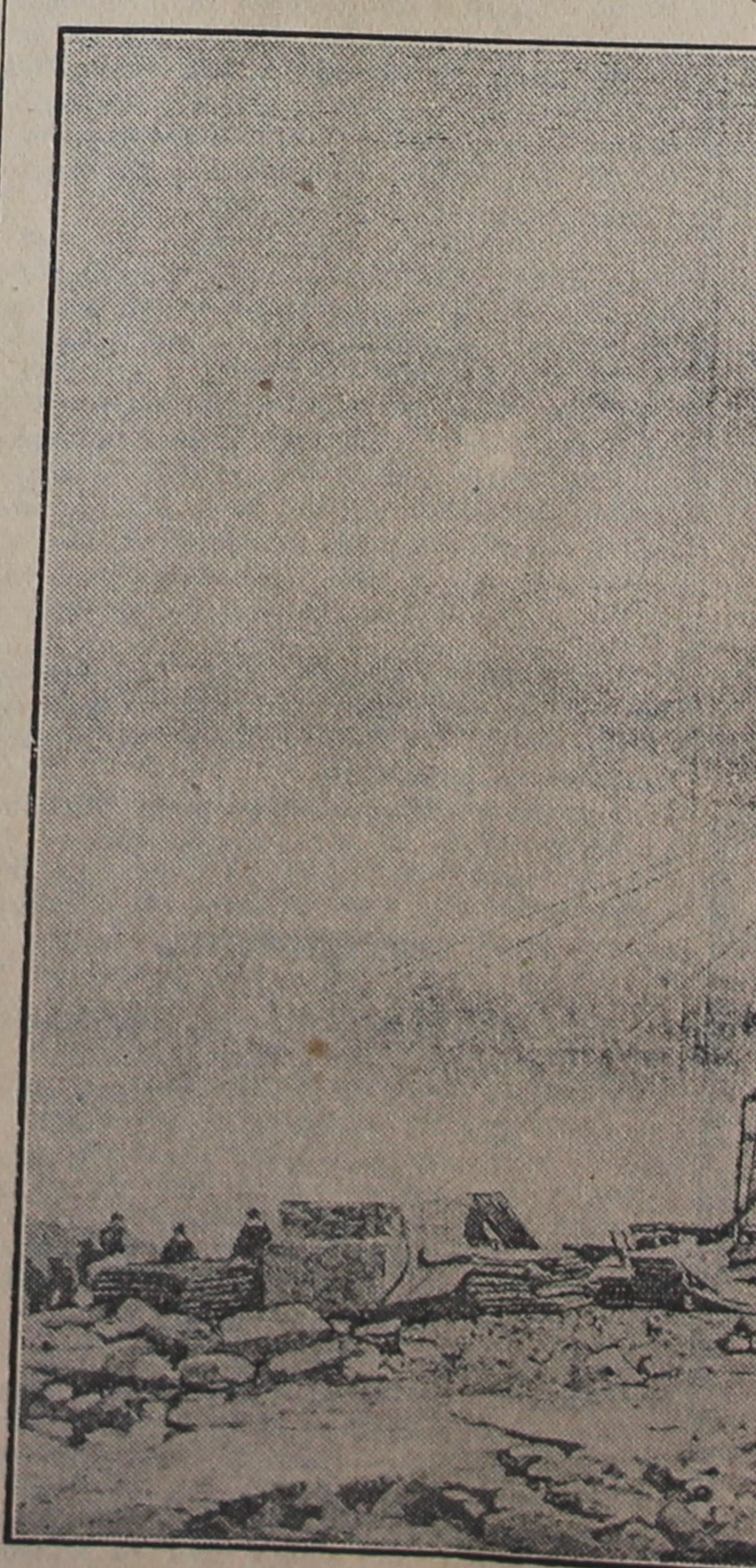
Då man fann Andréé hade han dagboken i innerfickan. Vid hans sida stod ett primuskök. Den andre av expeditionens deltagare låg i en bergskräva och den tredje antagligen i båten. Så vitt man kan förstå, har Andréé levat längst, men någon full klarhet häröver hade man ej kunnat få, då dagboken var sammanfrusen och det var alldeles omöjligt att öppna den utan att skada den. Man fann också en navigationsbok. Även denna var sammanfrusen, men man kunde öppna den på ett ställe i slutet, där man fann följande anteckning: "18 juli 1897. 83 gr. nord, 32 gr. öst." Man antar, att Andréé gått ned på isen och lämnat ballongen, varefter han givit sig iväg söderut med slädar. Det går här en ganska stark ström, som för isen mot Vitön. Äro siffrorna i loggboken rätt tol-

kade, skulle Andréé alltså ha kommit längre norrut än man tidigare antagit. Han startade som bekant den 11 juli 1897 från Virgo bay på nordvästsidan av Spetsbergen.

Det torde vara omöjligt att skaffa närmare upplysningar i saken, förrän salfångstfartyget "Bratvaag" anlant till Norge. Fartyget har nämligen ingen radiostation ombord och anländer icke till Tromsø förrän omkring den 10 september. I de farvatten, där "Bratvaag" nu befinner sig, uppehåller sig heller icke något fångstfartyg med radiostation. "Bratvaag" är ett fångstfartyg på 95 bruttoton, utstyrt med motor och hemmahörande i Aalesund. Den vetenskapliga expedition, som är ombord, ledes som förut nämnts av dr Gunnar Horn. Förutom honom äro tvenne andra vetenskapsmän ombord på fartyget, nämligen en zoolog och en botaniker. Expeditionen har vid Andréés lägerplats rest ett rös och nedlagt en kort berättelse om fyndet.

Lägrets upptäckt väcker stort uppseende i Tyskland.

BERLIN, 22 aug. (TT) Meddelandet om att Andréés och hans följeslagares lik påträffats har väckt det största uppseende här. I sina spaltlånga kommentarer framhålla tidningarna, att expeditionen redan från början stod under en olycklig stjärna, och redogöra i detalj för dess förlopp och Andréés personlighet.

Örnen